

Aspiryna

Wstęp

Dowody na zastosowanie kory wierzby jako lekarstwa sięgają cywilizacji Sumeryjskiej około 3000 lat pne. W jej podstawowej formie, jako salicylat (od salix- po łacinie wierzba) podrażnia błonę śluzową żołądka. Ten naturalny lek został wprowadzony do powszechnego zastosowania przez lekarzy, kiedy związek podstawowy udało się zmodyfikować do postaci kwasu salicylowego (ASA) w 1809 roku. Nazwany aspiryną przez firmę Bayer jest szeroko stosowany od przeszło 100lat.

Jak to działa?

Aspiryna działa poprzez blokowanie funkcji prostaglandyn i tromboxanów (hormonów o aktywności lokalnej) w płytkach krwi odpowiedzialnych za formowanie się skrzepów. Aspiryna redukuje zdolności tych komórek do przylegania i utrzymywania skrzepu. Prostaglandyny są lokalnie produkowanymi hormonami mającymi liczne funkcje w organizmie człowieka m.in. przekazywanie bólu, udział w procesie zapalnym czy termostacie utrzymującym temperaturę ustroju. Właśnie dzięki blokującemu wpływowi na działanie prostaglandyn Aspiryna może być użyta nie tylko przeciwwkrzepliwie, ale także jako lek przeciwbólowy, przeciwzapalny oraz przeciwgorączkowy.

Zastosowania kliniczne

Przeciwwkrzepowe: Najpowszechniejszym zastosowaniem aspiryny jest używanie jej, jako leku zmniejszającego ryzyko powstawania zakrzepów. Znajduje zastosowanie wśród pacjentów po udarze mózgu, zawale serca i z innymi problemami z układu krwionośnego sprzyjającymi tworzeniu się skrzepów. W tym ujęciu Aspiryna stosowana jest przewlekle w małych dawkach.

Aspiryna w migotaniu przedsionków: Aspiryna była uważana przez wiele lat za lek redukujący ryzyko udaru mózgu u pacjentów z migotaniem. Coraz więcej specjalistów kwestionuje jednak słuszność tego przekonania. Badania pokazały, że Aspiryna nie jest tak skutecznym antykoagulantem jak warfaryna w zapobieganiu udarowi mózgu u pacjentów z migotaniem, a obecnie stosowane antykoagulanty stosowane w niezastawkowym migotaniu jak warfaryna, dabigatran czy rivaroxaban znacznie zmniejszyły ryzyko udaru. U niektórych osób lekarz może zalecić Aspirynę w związku z łatwością dawkowania. Nie mniej, należy pamiętać, że Aspiryna ma podobne ryzyko krwawienia jak warfaryna czy inne antykoagulanty stosowane u pacjentów z ryzykiem udaru w przebiegu migotania przedsionków.

Efekty uboczne

Krwawienia: Jak wspomniano wyżej, Aspiryna działa poprzez upośledzenie funkcji płytek krwi. W związku z tą właśnie funkcją znajduje zastosowanie w prewencji udarów mózgu i zawałów. Jednakże, ta sama jej właściwość może powodować krwawienia i łatwe siniaczenie się nawet po niewielkich urazach.

Niestrawność: Aspiryna może powodować niestrawność, a w niektórych przypadkach przyczyniać się do powstawania wrzodów żołądka czy krwawień z jego ścian. Jeżeli w czasie przewlekłego stosowania Aspiryny w prewencji udaru czy zawału serca pacjent zauważy niepokojące objawy niestrawności i bólów brzucha, powinien skonsultować się lekarzem i podjąć diagnostykę tego stanu rozważając odstawienie leku lub wymianę na inny.

Dzwonienie w uszach: Objaw ten nie jest normalny w czasie przyjmowania przewlekle niewielkich dawek aspiryny. Jeżeli wystąpi należy niezwłocznie zgłosić się na konsultację lekarską.